

HOTĂRÂRE

cu privire la contestația împotriva Hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 254/11 din 22 decembrie 2023, emise în privința acțiunilor judecătorilor Olga Cojocaru și Ghenadie Mîra de la Curtea de Apel Chișinău

9 septembrie 2024
nr. 474/30

mun. Chișinău

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în componența:

Președintele ședinței:

Membrii:

Sergiu Caraman
Vasile Șchiopu
Ioana Chironet
Ion Guzun
Maria Frunze
Tatiana Ciaglic
Alexandru Postica
Lucia Popescu,

examinând în ședință închisă contestația împotriva Hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 254/11 din 22 decembrie 2023, emise în privința acțiunilor judecătorilor Olga Cojocaru și Ghenadie Mîra de la Curtea de Apel Chișinău, și luând act de informația membrului Consiliului Superior al Magistraturii, Maria Frunze,

CONSTATĂ:

Argumentele contestației:

1. La 18 februarie 2024 Lilia Vasilevici a depus contestația în privința acțiunilor judecătorilor Olga Cojocaru și Ghenadie Mîra de la Curtea de Apel Chișinău, fiind înregistrată cu numărul 770m.

1.1. În argumentarea contestației Lilia Vasilevici și-a manifestat dezacordul cu Hotărârea nr. 254/11 din 22 decembrie 2023 a Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar, relevând că la 4 mai 2015 a depus cerere de chemare în judecată împotriva ex-procurorului Procuraturii mun. Chișinău, Ivan Diacov, și alții privind defăimarea și compensarea prejudiciului material și moral.

1.2. Lilia Vasilevici a notat că, prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 iunie 2023, cererea sa de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol. A depus recurs împotriva încheierii din 22 iunie 2023, solicitând anularea acestui act judiciar.

1.3. Contestatara menționează că dosarul civil împreună cu recursul declarat a parvenit la Curtea de Apel Chișinău la 9 august 2023. În pofida faptului că, legislația procedurii civile imperativ a stipulat că recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni, recursul ei a fost repartizat pentru examinare judecătorei Olga Cojocaru de la Curtea de Apel Chișinău, care din 9 august 2023 se afla în concediu anual de odihnă. Astfel, evident că magistrata vizată a stabilit data examinării recursului după finalizarea concediului de odihnă anual, și, anume, pentru 21 noiembrie 2023, adică cu încălcarea termenului stabilit legal.

1.4. La 4 octombrie 2023 Lilia Vasilevici a sesizat Consiliul Superior al Magistraturii, solicitând examinarea acțiunilor judecătorilor Olga Cojocaru și Ghenadie Mîra de la Curtea de Apel Chișinău prin prisma comiterii de către ultimii a abaterilor disciplinare.

1.5. La 14 noiembrie 2023 Inspekția judiciară, a emis Decizia nr. 926s-1333p/m de respingere, ca neîntemeiată, a sesizării înaintate de Lilia Vasilevici privind tragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor Olga Cojocaru și Ghenadie Mîra.

1.6. Petiționara, nefiind de acord cu Decizia menționată supra, a depus la 29 noiembrie 2023 o contestație prin care a solicitat admiterea acesteia, anularea deciziei contestate, restituirea cauzei Inspekției judiciare pentru verificări suplimentare și dispunerea cercetării disciplinare a judecătorilor Olga Cojocaru și Ghenadie Mîra, prin prisma comiterii abaterilor disciplinare prevăzute de art. 4 din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

1.7. Prin Hotărârea Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 254/11 din 22 decembrie 2023 a fost respinsă contestația depusă de Lilia Vasilevici împotriva Deciziei Inspekției judiciare nr. 926s-1333p/m din 14 noiembrie 2023, prin care a fost respinsă, ca neîntemeiată, sesizarea înaintată de Lilia Vasilevici privind tragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor Olga Cojocaru și Ghenadie Mîra de la Curtea de Apel Chișinău.

1.8. În consecință, petiționara a solicitat anularea Hotărârii nr. 254/11 din 22 decembrie 2023 a Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar și a Deciziei adoptate de inspectorul-judecător nr. 926s-1333p/m din 14 noiembrie 2023; tragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor Olga Cojocaru și Ghenadie Mîra, potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) lit. b), c) și i) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Aprecierea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii:

2. Examinând contestația și materialele cauzei disciplinare, în limitele controlului de legalitate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii consideră oportună respingerea contestației depuse de Lilia Vasilevici, cu menținerea fără modificări a Hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 254/11 din 22 decembrie 2023, emise în privința acțiunilor judecătorilor Olga Cojocaru și Ghenadie Mîra de la Curtea de Apel Chișinău, reieșind din următoarele considerente.

3. În conformitate cu art. 1 alin. (1) din Legea nr. 947 din 19 iunie 1996, Consiliul Superior al Magistraturii este un organ independent, format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc, și este garantul independenței autorității judecătorești.

Prin dispoziția alin. (3) art. 29 din Legea nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Consiliului Superior al Magistraturii i-a fost atribuită competența de a examina contestațiile împotriva hotărârilor completelor de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar privind respingerea contestației împotriva deciziei Inspecției judiciare de respingere a sesizării.

În corespundere cu art. 22 alin. (4) din Legea nr. 947 din 19 iunie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, contestațiile împotriva hotărârilor adoptate de colegiul disciplinar se examinează conform prevederilor Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Procedura de examinare a contestațiilor împotriva hotărârilor completelor de examinare a contestațiilor ale Colegiului disciplinar privind respingerea contestației împotriva deciziei Inspecției judiciare de respingere a sesizării, nu este stabilită prin Legea nr. 178/2014, astfel contestația va fi examinată în conformitate cu procedura stabilită pentru examinarea contestațiilor de către completul de contestații.

Conform prevederilor art. 28 din Legea nr. 178/2014 (1) Completele de contestație examinează contestațiile împotriva deciziilor Inspecției judiciare de respingere a sesizării. *Procedura în fața completelor de contestație este scrisă.* (2) La necesitate, membrii completelor de contestație pot solicita inspecției judiciare efectuarea unor verificări suplimentare și/sau colectarea unor documente sau probe noi. (3) Completele de contestație decid: a) admiterea contestației și restituirea cauzei inspecției judiciare pentru verificări suplimentare; b) respingerea contestației ca neîntemeiată sau tardivă. (4) În cazul prevăzut la alin. (3) lit. a), cauza restituită inspecției judiciare se repartizează pentru verificări suplimentare altui inspector-judecător.

4. Consiliul Superior al Magistraturii relevă că, în procedura de examinare a unei contestații depuse împotriva *Hotărârii Completului de contestații prin care a fost respinsă contestația împotriva deciziei inspectorului judiciar*, competența Consiliului constă în verificarea legalității unei hotărâri care nu are ca obiect de examinare o abatere disciplinară determinată și încadrată în prevederile art. 4 Legea nr. 178/2014, Consiliul, care în această procedura deține statut de instanță quasi-judiciară, are competența de a respinge contestația, ca neîntemeiată, ori de a o admite cu restituirea către inspectorul-judecător pentru efectuarea cercetării suplimentare (art. 29 din Legea nr. 178/2014).

4.1. În acest context, ținând cont de faptul că acțiunile judecătorilor Olga Cojocar și Ghenadie Mîra de la Curtea de Apel Chișinău, la moment nu au primit o calificare ce s-ar încadra în prevederile art. 4 din Legea nr. 178/2014, Consiliul Superior al Magistraturii apreciază contestația drept o chestiune fără o complexitate deosebită, care poate fi examinată în procedură scrisă.

În jurisprudența sa Curtea Europeană a recunoscut, că poate fi justificată renunțarea la ținerea unei ședințe în cauze care ridică aspecte cu un caracter limitat [Allan Jacobsson împotriva Suediei (nr. 2), pct. 49; Valová, Slezák și Slezák împotriva Slovaciei, pct. 65-68] sau chestiuni de drept fără o complexitate deosebită [Varela Assalino împotriva Portugaliei (dec.); Speil împotriva Austriei (dec.)]. Curtea a decis în repetate rânduri că, în acest domeniu, autoritățile naționale pot, ținând cont de cerințele de eficiență și economie, să renunțe la a se întruni în ședință, organizarea sistematică a dezbaterilor putând să constituie un obstacol în calea diligenței speciale necesare în domeniul securității sociale (Schuler-Zraggen împotriva Elveției, pct. 58; Döry împotriva Suediei, pct. 41; a se vedea, a contrario, Salomonsson împotriva Suediei, pct. 39- 40).

4.2. Consiliul Superior al Magistraturii reține că, Hotărârea motivată a Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 254/11 din 22 decembrie 2023 a fost recepționată de Lilia Vasilevici la 8 februarie 2024, fapt pentru care a semnat în avizul de recepție (f.d. 61).

Respectiv, contestația Liliei Vasilevici, înregistrată la 19 februarie 2024, a fost depusă cu respectarea termenului de contestare.

5. Cu referire la termenul de 30 de zile de examinare a contestației, stabilit de art. 39 alin. (2) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, care a fost depășit, Consiliul relevă că, dispoziția din alin. (3) art. 29 din Legea nr. 178/2014, prin care autorului sesizării s-a acordat dreptul de a contesta Hotărârea Completului de contestații a Colegiului disciplinar la Consiliul Superior al Magistraturii, a fost introdusă prin Legea nr. 5 din 2 februarie 2023 pentru modificarea unor acte normative (răspunderea disciplinară a judecătorilor și activitatea inspecției judiciare), în vigoare din 18 aprilie 2023.

5.1. Totodată, este relevant de notat că, în contextul cadrului legal adoptat de Parlament în ultimii doi ani, Consiliului Superior al Magistraturii i-au fost atribuite mai multe competențe legale, ce creează un volum excesiv de lucru, inclusiv pentru angajații secretariatului, care dispune de o capacitate de circa 54 la sută din personalul atribuit, fapt ce justifică depășirea termenului legal de soluționare a contestației.

6. Conform art. 3 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/2014, judecătorii răspund disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de prezenta lege. Încălcarea prevederilor altor acte normative atrage răspunderea disciplinară numai în cazurile în care fapta constituie o abatere disciplinară în conformitate cu art. 4.

6.1. Potrivit art. 18 din Legea nr. 178/2014, procedura disciplinară include următoarele etape: a) depunerea sesizărilor privind faptele care pot constitui abateri disciplinare; b) verificarea sesizărilor de către Inspecția judiciară și cercetarea disciplinară.

6.2. Plenul Consiliului atestă că, Inspecția judiciară, prin Decizia nr. 926s-1333p/m din 14 noiembrie 2023, a respins, ca neîntemeiată, sesizarea înaintată de Vasilevici Lilia, pe motiv că faptele expuse nu constituie abateri disciplinare în măsură să angajeze răspunderea disciplinară a judecătorilor vizați, conform

prevederilor art. 4 alin. (l) lit. i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

6.3. Prin Hotărârea nr. 254/11 din 22 decembrie 2023 Completul de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar a respins ca fiind neîntemeiată contestația depusă de Lilia Vasilevici împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 926s-1333p/m din 14 noiembrie 2023, reținând în concluzie aceleași motive.

6.4. Din contestația depusă împotriva hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 a Colegiului disciplinar se atestă dezacordul Lilies Vasilevici cu acțiunile ilegale ale judecătorilor Olga Cojocar și Ghenadie Mîra (președinte interimar) de la Curtea de Apel Chișinău privind încălcarea prevederilor legale la repartizarea aleatorie și tergiversarea examinării recursului împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, de Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău.

6.5. Din materialele cauzei disciplinare rezultă că, la caz nu a fost posibilă deducerea încălcării prevederilor legale la repartizarea aleatorie a dosarului și la termenul stabilit judecării recursului de către judecătorii Ghenadie Mîra și Olga Cojocar din cadrul Curții de Apel Chișinău, iar alegațiile contestatarei nu pot fi reținute ca fiind suficiente pentru responsabilizarea disciplinară a magistraților vizați. Or, nu au fost prezentate probe pertinente pentru confirmarea ilegalităților pretinse.

6.6. Astfel, autoarea contestației susține că, Inspecția judiciară și Completul de examinare a contestațiilor nu s-au pronunțat asupra argumentelor invocate în sesizare și contestația anterioară, referitoare la acțiunile ilegale în procesul repartizării aleatorii a dosarului și tergiversarea examinării recursului împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, și au respins contestația fără a examina fondul acesteia.

6.7. În cadrul controlului de legalitate efectuat, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii observă că, atât Inspecția judiciară, cât și Completul de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar s-au expus detaliat asupra argumentelor din sesizare, dând o apreciere justă circumstanțelor de fapt și acțiunilor judecătorului sesizat.

6.8. Prin urmare, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii nu a stabilit temeiuri pentru admiterea contestației înaintate de Lilia Vasilevici împotriva hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 254/11 din 22 decembrie 2023, emise în privința judecătorilor Olga Cojocar și Ghenadie Mîra de la Curtea de Apel Chișinău, și conchide că soluția adoptată de Completul de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar este corectă și legală, aceasta urmează a fi menținută, iar contestația depusă de Lilia Vasilevici urmează a fi respinsă.

6.9 Este de menționat că, prin lege organică și, anume, în articolele 27-29 din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, a fost reglementată detaliat procedura de examinare a contestațiilor împotriva deciziilor Inspecției judiciare și împotriva hotărârilor Colegiului disciplinar.

Astfel, o persoană interesată, căreia Inspekția judiciară i-a respins o sesizare, poate utiliza două căi de atac prevăzute de lege, depunând o contestație la Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar și alta la Consiliul Superior al Magistraturii. Aceste două etape procedurale, prevăzute de legea organică, reprezentând activități quasi-judiciare, garantează în măsura stabilită de art. 6 CEDO accesul la justiție în raport cu autorului sesizării, întrucât conțin atât șanse și garanții ale apărării dreptului pretins încălcat, cât și rigori de formă, conținut și termene de procedură.

Din aceste considerente Hotărârea Plenului CSM, adoptată pe marginea contestației depuse de Lilia Vasilevici împotriva Hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 254/11 din 22 decembrie 2023 va fi una fără drept de contestare.

7. Conform art. 27 din Legea nr. 178/2014: (1) Completele de examinare a contestațiilor ale Colegiului disciplinar verifică contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizărilor.

(2) Completele de contestație sunt formate din 3 membri ai colegiului disciplinar numiți prin hotărârea colegiului disciplinar, cel puțin unul dintre ei fiind în mod obligatoriu judecător.

(3) Modul de organizare a ședințelor completelor de contestație este stabilit în Regulamentul cu privire la activitatea colegiului disciplinar.

Potrivit alin. (1) art. 29 din Legea nr. 178/2014, hotărârea privind respingerea sesizării se adoptă cu votul unanim al membrilor completului de contestație, iar alin. (3) art. 29 din Lege acordă dreptul de contestare a Hotărârii privind respingerea contestației împotriva deciziei Inspecției judiciare de respingere a sesizării, la Consiliul Superior al Magistraturii.

Această concluzie corespunde exigențelor cuprinse în jurisprudența Curții Constituționale și a CtEDO.

7.1. Prin Decizia nr. 137 din 29 septembrie 2022, Curtea Constituțională a Republicii Moldova, examinând excepția de neconstituționalitate a articolului 29 alin. (3) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, a menționat că, pentru ca articolul 6 § 1 din Convenție să fie aplicabil, trebuie să existe o „dispută” cu privire la un „drept” despre care se poate afirma că este recunoscut în dreptul național, indiferent dacă este protejat sau nu de Convenție (Regner v. Republica Cehă [MC], 19 septembrie 2017, § 99; Denisov v. Ucraina [MC], 25 septembrie 2018, § 44).

7.2. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin jurisprudența sa, interpretând articolul 6§1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, a stabilit că „dreptul la un tribunal” (accesul liber la justiție) nu este unul absolut, poate fi limitat, reglementarea sa fiind adesea variabilă în timp și în spațiu, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (cauzele Golder contra Regatului Unit alț și Marii Britanii din 21 februarie 1975, §38, Ashingdane contra Regatului Unit din 28 mai 1985, §57). Condiția impusă constant de jurisprudența Curții în aplicarea articolului 6§1 din Convenție cere ca limitările operate de către statele contractante să nu restrângă nejustificat accesul individului la un „tribunal” în măsura în care dreptul în discuție să fie afectat în chiar substanța sa.

7.3. În aceeași măsură, Curtea Constituțională a stabilit că, potrivit art. 26 alin. (1) din Legea nr. 178/2014, în cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător elaborează o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în fața completelor de examinare a contestațiilor ale Colegiului disciplinar.

Curtea Constituțională a menționat că, existența unui drept de acces la un tribunal împotriva deciziei Inspecției judiciare de respingere a sesizării, nu a demonstrat existența unui drept „civil” care poate fi apărut în justiție. Răspunderea disciplinară a judecătorilor reprezintă o procedură de drept public care urmărește să asigure responsabilitatea judecătorilor și, prin urmare, încrederea publicului în justiție. Fără a nega importanța acestei instituții, Curtea Constituțională a menționat că, în eventualitatea sancționării disciplinare a unui judecător, persoana care a depus sesizarea nu va obține vreun avantaj patrimonial sau nepatrimonial care ar putea fi catalogat ca un drept „civil”.

Curtea Constituțională a statuat că, printr-o faptă comisă de un judecător, ar putea fi lezate drepturile fundamentale ale unei persoane. Totuși, încălcările în discuție pot fi remediate prin intermediul altor mijloace, e.g. exercitarea căilor de atac împotriva hotărârii care lezează un drept, formularea unor acțiuni civile în despăgubire (e.g. pe baza Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești sau pe baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești) sau alte remedii care pun în aplicare obligațiile pozitive ale statului de a asigura protecția drepturilor omului.

7.4. În această ordine de idei, nu va putea fi invocat faptul cu referire la o pretinsă îngrădire a accesului la justiție, întrucât în această situație cadrul normativ pertinent instituie o triplă jurisdicție la examinarea sesizării, iar hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii va fi una irevocabilă.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea 947-XIII din 19 iulie 1996, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii adoptă hotărâri cu votul deschis al majorității membrilor prezenți, cu excepția cazului prevăzut în art. 19 alin. (4).

Potrivit art. 15 alin. (2) din Legea 947-XIII din 19 iulie 1996, ședința Consiliului Superior al Magistraturii este deliberativă dacă la ea participă cel puțin două treimi din membrii care sunt în exercițiul funcției și nu se află în situațiile menționate la art. 18 alin. (1) din Legea menționată.

Având în vedere cele expuse și urmare a exprimării votului membrilor prezenți la ședință, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii cu 8 (opt) voturi pro și 0 (zero) voturi împotriva respinge contestația depusă de Lilia Vasilevici împotriva Hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 254/11 din 22 decembrie 2023.

În corespundere cu art. 39 și 40 din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, art. 22 și 24 din Legea 947-XIII din 19 iulie 1996, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Se respinge contestația depusă de Lilia Vasilevici împotriva Hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 254/11 din 22 decembrie 2023, emise în privința judecătorilor Olga Cojocaru și Ghenadie Mîra de la Curtea de Apel Chișinău.

2. Se menține fără modificări Hotărârea Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 254/11 din 22 decembrie 2023, emisă în privința acțiunilor judecătorilor Olga Cojocaru și Ghenadie Mîra de la Curtea de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată contestația depusă de Lilia Vasilevici împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 926s-1666p/m din 14 noiembrie 2023.

3. Prezenta Hotărâre este irevocabilă.

4. Copia prezentei Hotărâri se expediază spre informare persoanelor vizate și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

**Președintele ședinței Plenului
Consiliului Superior al Magistraturii**

Sergiu CARAMAN